

Literatura estrangera

DAVID CASTILLO

FRANCESC MELCION

Nascuda al Japó, Nothomb ha sacsejat la narrativa francesa

Gust de sacarina

Dins una literatura tan marcada pels experimentalismes i l'endogàmia com la francesa, una narradora de raça com Amélie Nothomb pot semblar una *rara avis*. Nascuda al Japó el 1967, filla de diplomàtics belgues, Nothomb ha escrit sobre les contradiccions i les mentalitats diferents entre Orient i Occident. *Ni d'Eva ni d'Adam* s'inscriu dins les novel·les més autobiogràfiques de l'escriptora. Descriu l'amor, el 1989 i el 1990, amb un jove japonès, de 20 anys -ella en té 21-, en una relació marcada per les pròpies vinculacions de Nothomb amb el seu país natal. Des del primer capítol, diríem que des del primer paràgraf, la narradora va al gra. L'obra se'ns presenta amb llenguatge senzill, frase curta i situacions quotidianes. Són el preàmbul d'una exhibició de breus capítols anodins, marcats per les emocions i els sentiments *light*.

Resulta inevitable comparar el llibre de Nothomb amb *L'amant*, de Marguerite Duras, ni que sigui com a pal·liatiu literari. La crueltat expositiva i el sentiment despul·lat de Duras és l'antítesi de l'amabilitat amb què Nothomb construeix el seu edifici, amb menys fonaments que una d'aquelles casetes de platja que abans s'utilitzaven per canviar-se. L'humor que ha caracteritzat les obres més agudes de Nothomb apareix aquí amb comptagotes. Per exemple, quan es pregunta qui és: "El destí, cèlebre pel seu sentit de l'humor, va voler que nasqués belga. Ser originària d'un país pla i pertà-

nyer a la línia zoroàstica és un pam i pipa que et condemna a la condició d'agent doble". La comparació amb la Duras, no obstant, produeix vertigen. Potser són altres temps també en el terreny dels sentiments. Entre l'amor desbocat de la Duras i la versió edulcorada d'Amélie Nothomb hi ha un abisme.

La gran basa de Nothomb, la senzillesa i la narració fluida, és també l'handicap de la novel·la, que deriva cap al tòpic i la banalitat. Nothomb ho compensa amb l'agilitat de la seva prosa, però no n'hi ha prou. L'acció passa per untar-se les mans després de llevar-se, per esperar el Mercedes blanc del nòvio japonès, pels plats que preparen per a una festa o per unes picades de mosquit.

El final de la relació amorosa coincideix amb el desenllaç de la novel·la, que resulta tan trivial com tot l'afer. La manca d'argument, la sensació de no tenir res a dir, la condueix a liquidar la història el 1991, amb una fugida del Japó tan superficial com tot el que se'ns ha explicat. El retorn a Bèlgica coincideix amb l'inici de la redacció d'*Higiene de l'assassí*, la seva primera novel·la. La presentació de la traducció japonesa la farà tornar, anys després, al país nipó. Els elements autobiogràfics esdevenen paròdics. També és dura la comparació de molts dels seus llibres amb el nou.

Diu Nothomb que escriu tres o quatre llibres a l'any i que només en publica un. En aquest cas, s'ha equivocat en la tria, segur. *Ni d'Eva ni d'Adam* se'l podria haver estalviat.*

Ni d'Eva ni d'Adam

Amélie Nothomb
Traducció: Ferran Ràfols
Anagrama / Empúries
Barcelona, 2009
Preu: 15 euros
Pàgines: 192

1 2 3 4 5

BATIBULL

Poesia visual ben vigent

Dues figures de la poesia experimental acaben de ser publicades en la nova col·lecció dedicada a la poesia concreta de l'editorial Mediterrània. La poesia concreta, d'inspiració brasilera, hereva del barroc i de les avantguardes, va ser un dels corrents que van marcar la modernitat en el gairebé invisible territori entre l'art i la literatura. Per inaugurar la col·lecció, en edició bilingüe català i castellà, els responsables han triat els llibres de Felipe Boso, *Poesia*

concreta, i de Guillem Viladot, *5+1 lais a Antoni Tàpies*. Dues mostres excel·lents d'autors que han quedat massa oblidats, tot i la seva originalitat i estil propi.

Viladot i Boso es van sumar a les tendències que a la segona meitat del segle XX van connectar amb l'esperit més rupturista. Amb el suport de la Fundació Privada Guillem Viladot Lo Pardo, els volums tenen textos aclaratoris per contextualitzar els autors. Tots dos perifèrics, Viladot es va

mantenir a Agramunt mentre gestava una obra impressionant en diferents àmbits. Boso, des d'Alemanya, va ser antòleg i traductor de les veus renovadores de la poesia alemanya, especialment de Paul Celan, a qui havia conegut personalment a Bonn.

És un esdeveniment que el torrencial Viladot i l'ultrasecret Boso es donin novament la mà a través de poemes que fan pensar mentre s'interroguen.*

Una de les peces més explícites del recull de poesia concreta de Guillem Viladot, que Mediterrània recupera en una antologia